

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > **Undervisning** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning>)

> **Bøger** (<https://www.historie-online.dk/boger>) > **Anmeldelser** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> **Dem der ikke tier**

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/anden-verdenskrig-5660>)

Dem der ikke tier

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 282

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/dem-der-ikke-tier)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/undervisning/dem-der-

ikke-tier)

(<https://twitter.com/home?>

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/undervisning/dem-der-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/dem-der-)

[ikke-tier](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/dem-der-ikke-tier)) **in**

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?>

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/undervisning/dem-der-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/dem-der-)

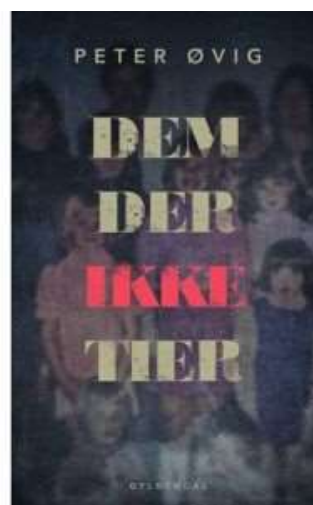
[ikke-tier&title=\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/dem-der-ikke-tier&title=)

Peter Øvig

Dem der ikke tier

Gyldendal. Indbundet. 332 sider. 299,95 kr.

Når ofre bliver helte: Seksuelle overgreb på danske børnehjem

Af Michael Koch

Det var ikke uden en vis portion mod, der skulle opbygges, inden anmelderen gik i gang med bogen. Det er vel sagtens det mest skadelige og ødelæggende, der kan ske for børn, når de, som skulle passe på dem, bliver deres værste mareridt. Utallige børn har været ofre for syge voksne, som burde have været taget, sat foran en domstol, og dømt hurtigt for deres gerninger. Hvis systemet havde virket, havde så mange mange børn undgået at skulle leve med skader resten af livet. Mange fik helt ødelagt tilværelsen.

Peter Øvig er en meget dygtig og anerkendt forfatter, som har mange bøger bag sig, der hver for sig behandler kritiske emner. For at nævne én som jeg har læst flere gange: Birkedal, bogen om sadisten og torturbøddlen Ib Birkedal Hansen, som var den sidste Danmark henrettede efter Besættelsen. Når en forfatter kan skrive den bog med alle de kendte fakta i et forløb, der giver indsigt i den slags kriminalitet, så kan Øvig også skrive denne bog om drengene.

Det lykkes også. Bogen er skrevet i et letlæst forløb, med god detaljer, gode valg af kilder og i et respektfuldt sprog. Øvig havde først nogen modvilje mod at skrive bogen, men i researchforløbet fandt han lyspunkter og håb. Det er også godt skildret i bogen.

De fleste kender mediernes fortælling om drengehjemmet Godhavn og Solgården. Den største overraskelse er omfanget af de mange overgreb. Der var på ingen måde tale om en enkelt syg voksen, næ, der var desværre mange. Det var så galt, at "de fine", som det hedder i bogen, var herrer fra byen, der kom på besøg mod betaling. Detaljerne vil jeg undlade helt og komplet. Det er ikke rar læsning uden at være forberedt.

I stedet vil jeg tænke, som Øvig gør i bogen: Der var et gigantisk lyspunkt i hele den "branche" af drengehjem. Lyspunktet var den nye inspektør i datidens "Børneforsorgen", Oskar Plougmand.

I stedet for at komme planlagt og spise en dyr og fint serveret frokost på forstanderens kontor, ville Plougmand se stedet i den rigtige højde. I drengenes højde. Han kom, hilste på og satte sig hos drengene og spiste med dem i stedet. Dette var naturligvis kun en enkelt ting. Det var virkelig opløftende at læse om, hvordan Oskar Plougmand selv greb opgaven an, da han blev forstander i stedet for et større job i forsorgen.

En af Plougmands ideer var at få drengene ud af hjemmets rammer. Mange arbejdede allerede til en elendig løn på et gods. Plougmand fik nej til en ordentlig løn til drengene, og kvitterede med at udmelde, at nu kom der ikke børn og arbejdede på godset mere. I stedet brugte han lokalområdet. En slagter blev spurgt, om han ville levere kød og andre varer. Det ville han godt, men betingelsen for faste leverancer var, at en af drengene skulle have job hver eftermiddag. Det fik han, og både slagter og dreng var glade. Det samme hos en elektriker og flere andre steder, så 20 af hjemmets 32 elever alle havde relevant fritidsjob, som de vel at mærke var glade for.

Det var et princip, at leverandører skulle være imødekommende for at tage en ind i fritidsjob. Som det store firma der reparerede hjemmets biler - de skulle ikke have nogen dreng, så bilerne kom i stedet til en ung mekaniker, som lige havde startet sit eget værksted. Drengen hos ham var i øvrigt bankrøver, men Plougmand opdagede, at netop denne dreng ofte stod for pengesagerne og passede butikken, når den unge Mads var på ferie.

På stedets eget landbrug var der plads til dem, som ikke var ude i lokalsamfundet om eftermiddagen. De hjalp med jordbrug og dyrene. Netop dette fik dermed flere til at få lyst til job ude med mere ansvar og fritid væk fra hjemmet.

Alt i alt var hele den lange del af bogen ikke bare et lyspunkt, men en hel sol der skinnede. Tænk hvor dejligt at der allerede for en del år siden var mænd som Oskar Plougmand.

Ind i mellem samtalerne om de uhyggelige og skræmmende overgreb, vælger Øvig ofte at sætte scenen med rammerne for eksempelvis samtaler med tidligere drenge. Der er lidt meget hindbærssnitte og svensk mandelmazarin. Forstået sådan, at fyldstoffet ind i mellem kan virke lidt unødvendigt og omklamrende. Men eftersom Peter Øvig er en mester i sin fortælling, kan det godt fungere.

Når bogen er læst, er man bedre klædt på i forståelsen af emnet. Dog kan sådan en bog ikke afdække det hele, ligesom der ikke findes enkle læsninger eller grænser for, hvad dårlige mennesker kan finde på. Men lidt mere ved man, måske med ønske om lidt mere, lidt dybere, lidt mere om hvordan børn sikres i dag.

Der er nærværende fortælling om drengene fra Godhavn, som ikke blot fik et offentlig officiel undskyldning af Statsminister Mette Frederiksen, men sørme også om det opfølgende møde, hvor alle drengene (som naturligvis nu er mænd i deres bedste alder) blev inviteret ind til Statsministeren for at hilse på og høre hvordan det gik. Det var i valgtiden, og drengene var skeptiske om de nu skulle bruges i valgkamp. Men det skulle de ikke. Mødet var privat mellem Frederiksen og Godhavn-drenge - uden en eneste journalist eller fotograf.

Der er måske håb for at overgreb på det dyrebareste vi har, børn, nu endelig er så meget i fokus, at den slags systematisk forbrydelse kan være uhyre sjældne. Efter bogen håber man det, andet er ikke til at bære.

[Historie-online.dk, den 28. november 2023]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/undervisning/anden-verdenskrig-5660>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<https://www.historie-online.dk/boger/da-skolen-tog-form>) (<https://www.historie-online.dk/boger/for-at-blive-en-god-laerer>) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/friskolehistorie-en-antologi>)